

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

X. Ioannes Trithem. Abbas Sancti Iacobi Herbipolensis, Rogerio Sycambro
Dumetensi canonico, salutem & synceram in Domino charitatem.

urn:nbn:de:0128-1-17336

IOANNES TRITHEM. ABBAS SANCTI IACOBI HERBIPOLENSIS,
Rogério Sycambro Dumctensi canonico, salutem & sinceram in Domino
charitatem.

QVOD paci & tranquillitati nostræ congratularis, bene facis, & quod verum decet amicum, nec tuis erga nos votis & studiis sumus ingrati, sicuti nec esse debemus. Magna est enim dudum contracta inter nos amicitia & magna potest, quia non cœpit ex vanitate temporalium rerum, caducisque mundi consolationibus exordium, sed tota consistat ex Christi amore fortis & sacrarum studio scripturarum. Et hæc nostræ summa philosophiæ, qui & Christiani sumus, & Deo mancipati claustrales, DOMINUM IESUM, qui cum Patre & sancto Spiritu Deus est vnus in trinitate personarum, puro semper affectu diligere, contemptisque vanitatibus mundi omnibus mentem in diuinis scripturis cum sobrietate iugiter occupare. Hæc enim vera claustralium amicitia est, quam diuinus inter fratres connectit amor, principiumque Deum habens & finem, & spreto vanitatis confortio, solitaria cum socio voti viam mandatorum Dei sine offensione perambulat. Dicit enim propheta Hieremias: Bonum est viro cum portauerit iugum ab adolescentia sua, sedebit solitarius, quia leuabit se super se. Nerus enim amicitia claustralium, est pro Christi amore solitudinem diligere, & confabulationes hominum carnaliter sapientium omni tempore declinare. Sola est amicitia claustralium firma, quam parilitas votorum in amore celestis sapientiæ sine respectu terrenæ utilitatis copulauit. Non est hic opus muneribus caducis, non auro, non argento, quia ad veram amicitiam hoc solum requiritur, vt Deus ab utroque pure diligatur. Amor vero ex cognitione oritur, cognitio autem ex continuo scripturarum studio generatur, & studium optata solitudine pascitur, sicut Prosper sanctus episcopus dixit:

Scrutari legem possunt utcumque quieti,

Si mundi à strepitu libera corda vident. Iterumque ait:

Tranquillam & vacuam curis sapientia mentem

Imbuat, & placidi pectoris hospes erit.

Corpore quidem solitarius es, in nemore cum paucis fratribus eiusdem propositi subiugi silentio habitas, sacro ferues studio scripturarum, si cordis intima non penetrauerint inuisibiles mundi strepitus, ad cognitionem summi boni quod est Deus, iam facilem parasti viam. Mens quoque restringenda est, ne turbationibus agitur forinsecus concitati furoris, neue passionibus tangatur animalibus, sed placida sit atque tranquilla, ad diuinum semper pauca sermonem, quia scriptum est: *Beatus homo qui semper est pauidus, qui autem mentis est dura, corruet in malum.* Et Dominus per Esaiam prophetam dicit: *Ad quem respiciam nisi ad pauperculum, contritum corde, & trementem sermones meos?* Nam quia studio ferues scientiæ salutaris, vt veram sapientiam quæ desursum est intelligas, mentem ab omni terrenarum voluptatum inquinamento in primis purifica, ac deinde studio scripturarum vtiliter exercitabis intellectum. Quanto enim fueris purior affectu, tanto proficies amplius intellectu: & quanto magis cognitione profeceris, tanto Deum feruentius amabis. Et quanto ardentius Dominum Deum tuum amaueris, tanto veræ sapientiæ plus appropinquabis. Quid enim aliud est post resolutionem corporis nostri mentis illa foelicitatis æternæ fruitio, quam indeficiens quoddam spiritus tripudium, quod cognitione simul & amore incommutabilis boni constans gratia Dei cooperante in hac mortali vita per sancta studia ex nostra voluntate libera sumpsit exordium. Non te Rogeri magnifacio Poetam, nec Rethorem miror, neque mundialis sapientiæ amatorem collaudo, sed quod sacræ sis amator Theosophiæ, puraque DEVM mente colas, & sæculi habearis contemptor, hoc est quod veneror & laudo in te, simul & amo vehementer, quo solo in amicitiam te admisi, & in corde meo verum in scriptis amicum, sine quo nulla est inter claustrales amicitia firma. Ita pergamus velim Rogeri, sola CHRISTI IESU dilectione constantes amici, vt diuinarum scripturarum lectionibus iugiter purificatis cordibus cum sobrietate dediti, per sacri continuationem studii ad incommutabilis boni cognitionem pertingamus, ipsumque fide cognitum incomprehensibilem Deum, tota mentis intentione semper amemus, pro eius dilectione cuncta huius mundi contemnentes prospera, & nulla formidantes aduersa. Dominus enim Iesus sapientia Dei patris nostra est philosophia, & veræ claustralium amicitiaë glutinum, sine quo nullum debes habere amicum. Hunc quanto per studium sacræ scripture, & spiritualis exercitium cõpunctionis ampliori affectu cognoueris, tanto feruentius amabis,

Tren. 3.

Prover. 16.

Capit. 60.

Vera amicitia vnde proficitur.

Opera
Historia

atularis, bene facis, & quod verum docere
amum ingrati, sicuti nec esse debemus. Ma-
ria & magna potest, quia non corpore
confortationibus exordium, sed vera con-
scripturam. Et hæc nostra summa philo-
sophi claustrales. DOMINVM IESVM
in trinitate personarum, puro semper affe-
cti omnibus mentem in diuinitatis
claustrum amicitia est, quam licet
Deum habens & finem, & sperto ratio
datorum Dei sine offensione perambulat
cum portauerit iugum ab adolescentia, ab-
micitia claustralium, est pro Christi amore
num carnaliter sapientiam omni tempo-
ra, quam parilitas votorum in amore
populauit. Non est hic opus numeribus
micitiam hoc solum requiritur, vt Deus
ne oritur, cognitio autem ex continuo
solitudine pacitur, sicut Prosper scribit

Iterumque ait:
item

re cum paucis fratribus eiusdem propo-
pturarum, si cordis intima non penetrat
in summi boni quod est Deus, iam factum
turbationibus agitur fortis concu-
sus, sed placida sit atque tranquilla. ad
est: *Beatus homo qui semper est spiritus, qui
nus per Elaiam prophetam dicitur: *Quid
rememorem sermones meos? Nam quæstio
quæ defursum est intelligas, motum do-
pimis purifica, ac deinde studio scrip-
to enim fueris purior affectu, tanto prob-
tione profeceris, tanto Deum feruentius
am tuam amaueris, tanto veræ sapientie
post resolutionem corporis nostri inani-
ms quoddam spiritus tripudium, quod in
ni constans gratia Dei cooperante in hoc
tate libera sumpsit exordium. Non re-
miror, neque mundialis sapientia am-
phiaz, puraque DEVM mente colas. di-
neror & laudo in te, simul & amo re-
corde meo verum inscriptum amicum, sine
Ita pergamus velim Rogeri, sola Ca 2. 1.
diuinarum scripturarum lectionibus
ti, per sacri continuationem studii ad-
ti, ipsumque fide cogniturum in comp-
mp amemus, pro eius dilectione con-
lla formidantes aduersa. Dominum enim
ia, & veræ claustralium amicitie glori-
a. Hunc quanto per studium sacra-
liori affectu cognoueris, tanto feruentius
amabis,**

amabis, quoniam sicuti nemo bonum diligit incognitum, ita quisquis summum illud in-
commutabile bonum per fidem formata credulitatis studio sancti feruoris agnouerit, ni-
hil præter ipsum solum amabit. Gratias tibi ago Sycamber, quod mei memor Deo Patri
sacrificans oras pro nobis. Amor Christi qui te nobis fecit amicum, semper in corde tuo
ardeat cum dulcedine spiritali. Vale sanus & incolumis Nestoreos in annos. Ex Herbipo-
li decima octaua die mensis Nouemb. Anno Christianorum 1506.

XI.

10 REVERENDO IN CHRISTO PATRI DOMINO IOANNI TRITEMIO
abbati S. Iacobi Herbipolensi, præceptori & amico colendissimo, Rogerius Sycam-
ber canonicus claustralis in Hegen
salutem.

EPISTOLAM tuam doctissime Tritemio, ad Christi amorem me cohortantem, cum
ingenti reuerentia & gaudio suscepi. Vtinam crebro mihi talia mittas exhortamenta,
quibus semper in Dei amore possim proficere, & melior me ipso fieri. Dulces enim mihi
sunt literæ tuæ ac melle suauiores, nec eas tories legere possum, quin magis placeat relectæ.

- Congaudeo autem tibi vehementer, quod locum à curis rerum secularium quietum, tu
20 isq; studiis aptum inuenisti, speras quod iam posthac multa sis lucubraturus ad vtilitatem
communem in ocio & quiete monastica, quæ prius in Spanheim propter multiplices cur-
rastam monasterii priuatas, quam ordinis tui publicas, intermittere cogebaris. Valde au-
tem metuebam, posteaquam ad monasterium tuum Spanhemense redire noluisti, ne ad
curias te Principum conferres, cum sint multi, vt audiui, qui te habere secum exoptent.
Monachis autem tuis in Spanheim quis vir bonus non irascatur, exprobrat ac maledicat
redissime qui ex inuidia & malignitate sua te virum omnium mitissimum, optimum at-
que doctissimum, Regibus & principibus charum, & cunctis viris bonis eruditisque reue-
rendum, qualem trecentis ab annis ordo sancti Benedicti habuit neminem, tam iniurio-
se confundere, & ad indignationem prouocare non timuerunt. Ego non cœcus explora-
30 tor claustralium, cum ante decennium consensu & voluntate superiorum meorum, ad
instantiam paternitatis tuæ sex mensium spatio, vt scis, tecum versarer in Spanheim tuo
monasterio, tibi que postulanti duo volumina referberem mearum lucubrationum ma-
num mea propria, mores & inclinationes monachorum tuorum bene cum diligentia no-
taui, eosque ferme omnes (præter Henricum de Colonia, & Ioannem Damium, quorum
nunc alter mortuus est, alter in Nouocastro monialium præpositus) offores & contem-
ptores omnium bonarum artium repperi, & tuorum detractores vtilium studiorum. Mi-
rabar ego in victu & amictu parsimoniam tuam: & iugem regularis disciplinæ obseruan-
tiam cum studio scripturarum continuo, mihi in exemplum spiritualis adificationis af-
40 sumpsi, nec obliuiscar quo ad vixero, sed tuus esse pro viribus imitator curabo. Audiui etiam
iam à multis, quod æmulus ille tuus Dux Ioannes non diligit viros doctos, nec aliquem
in sua curia habeat studiosis & eruditus bene fauentem. Quod ex eo verum credo, quon-
iam cum me tecum in Spanheim eodem tempore existente, pro qua nescio causa sum-
mo pontifici Romano, ac cœtui Cardinalium necessario esset scripturus, neminem
in vniuerso ducatu suo tantæ eruditionis inuenire potuit, qui latine scribere potuis-
set. Postremo, si recte memini, ad temittere cancellarium suum & rogare, vt Pa-
pæ & Cardinalibus latine scriberes, compulsus est. Vnde vehementer gaudeo & la-
tor, quod locum tuis aptum studiis inuenisti, vbi sint plures qui tuis lucubrationi-
bus & eruditione lucidissima delectentur. Certe non est mihi dubium de monachis
tuis in Spanheim, qui te numquam fuerunt digni, quoniam Deo iusto vindicante
50 iudice, vltionem temeritatis suæ in breui temporis mora recipient. Vnum est,
quod me tristitia afficit in hac tua mutatione, quoniam propter maiorem locorum di-
stantiam literas tam crebro recipere tuas deinceps nequeo. Veldicus noster in Dyrn-
stein amantissimus tui, multum gauisus est audito, quod te in pace monastica con-
firmasti: timebat enim, sicut & ego, quod principum curiis hærens quietem vitæ
claustralium subterfugeret. Petit autem maxime, vt aliquid operum eius castigat-
um prius abs te per impressores facias prodire in lucem pro communi vtilitate
legentium. Spero etiam, quod aliquando & meorum opusculorum vel vnum saltem